

Temari

Nucli 1. Les visions del progrés de la humanitat: creients i escèptics. Malthus. Rousseau.
Nucli 2. Ordre/desordre; progrés/transformació. Positivisme vs. utopia. Comte, Saint-Simon, Owen, Fourier.
Nucli 3. L'ombra de Darwin: evolució, classes i conflicte. Engels i Marx. Spencer.
Nucli 4. La sociologia en la universitat. Durkheim. Weber. Simmel.
Nucli 5. Les trajectòries de la investigació empírica en sociologia. La sociologia de Chicago. Positivisme lògic i sociologia.
Nucli 6. La teoria sociològica i la filosofia social en les dècades centrals del segle XX. Materialisme històric i crítica de la cultura. El funcionalisme estructural.

Programació

Nucli 1

Exposicions del professor:

Malthus, referent del pessimisme antropològic i precursor d'una sociologia naturalista.

Introducció a Rousseau: l'optimisme sobre la naturalesa humana i la seua influència sobre el progressisme sociològic.

Seminari:

Malthus i Rousseau sobre la naturalesa humana i el progrés

Abans de la primera sessió a l'aula cal fer el següent:

- llegir les pàgines seleccionades de *l'Assaig sobre el principi de la població*;
 - llegir les pàgines seleccionades de Rousseau;
 - escriure un text d'entre 1.300 i 2.500 caràcters comparant les idees de Rousseau i Malthus sobre la relació entre naturalesa humana i progrés social (utilitzant les lectures fetes i els continguts de les classes).
- En classe: cada estudiant llegirà el seu text davant del grup, amb col·loqui posterior.

Lectures obligatòries:

Malthus, T.R. [1798]: *Ensayo sobre el principio de la población*. Madrid, Akal, 1990. (pp. 55-70).

Rousseau, J.J. [1754-1755]: *Discurso sobre el origen de la desigualdad*. <<http://www.elaleph.com/libro/Discurso-sobre-el-origen-de-la-desigualdad-de-Juan-Jacobo-Rousseau/897/>> (pp. 22-24 i 46-74).

Lectures complementàries (opcionals):

Hardin, G. [1968]: "La tragedia de los comunes". *Gaceta Ecológica*, nº 37, 1995. http://www2.ine.gob.mx/publicaciones/consultaPublicacion.html?id_pub=231

Bulffi, L. (1909): *¡Huelga de vientres!*. Barcelona, Salud y Fuerza, <http://www.filosofia.org/aut/001/1909huvi.htm>

Ehrlich, P.R. [2000]: *Naturalezas humanas: Genes, culturas y la perspectiva humana*. Mèxic, Fondo de Cultura Económica, 2005 (pp. 15-34)

Wilson, E.O.: "Evolution and our inner conflict". *New York Times*, 24 juny 2012.

Nucli 2

Exposicions del professor:

Saint Simon, Fourier, Owen: sociologia i utopia.

Comte: el fundador contradictori.

Seminari:

Sociologia i utopia.

Abans de la primera sessió a l'aula cal fer el següent:

- llegir les pàgines seleccionades (lectures obligatòries) de Fourier i Comte;
- escriure (utilitzant les lectures fetes i els continguts de les classes) un text d'entre 1.300 i 2.500 caràcters comparant els dos autors sota els criteris següents: ideals de ciència, punts de vista sobre la societat existent i transició a la societat futura.

En classe: cada estudiant llegirà el seu text davant del grup, amb col·loqui posterior.

Lectures obligatòries:

Fourier, C. [1808]: *Teoría de los cuatro movimientos y de los destinos generales*. Barcelona, Barral, 1974. [Fragments seleccionats: pp. 15-16, 22-37, 57-61, 112-117, 131-136, 342-363].

Comte, A. [1844]: *Discurso sobre el espíritu positivo*. <<http://www.librodot.com>>, pp. 2-10 i 26-29.

Lectures complementàries (opcionals):

Fourier, C.: "El nuevo mundo amoroso" [no publicat fins a 1967]. Dins *La armonía pasional del nuevo mundo*. Madrid, Taurus, 1973, pp. 215-289. [Fragments seleccionats: pp. 220-226, 234-246, 266-269].

Vargas Llosa, M.: "Notas introductorias". Dins Fourier, C.: *El Falansterio (textos selectos)*. Buenos Aires, Godot, 2008, pp. 9-23.

Breton, A. [1947]: "Oda a Charles Fourier". Dins *Antología (1913-1966)*. Mèxic, Siglo XXI, 1973, pp. 247-262.

Bourdieu, P. [1994]: "Espacio social y campo del poder". Dins *Razones prácticas: Sobre la teoría de la acción*. Barcelona, Anagrama, 1997, pp. 47-51.

Nucli 3

Exposicions del professor:

Engels i Marx: la sociologia de la societat capitalista.

Spencer: el liberalisme, la teoria de l'evolució i l'evolucionisme sociològic.

Seminari:

Evolució i canvi social.

Abans de la primera sessió a l'aula cal fer el següent:

- llegir les pàgines seleccionades (lectures obligatòries) d'Engels i Spencer;
- escriure (utilitzant les lectures fetes i els continguts de les classes) un text d'entre 1.500 i 3.000 caràcters comparant els dos autors quant als temes següents: relació amb l'evolucionisme social i amb la teoria darwiniana de l'evolució; formes de l'evolució social (lineal/discontínua...); presència i significat dels conflictes...

En classe: cada estudiant llegirà el seu text davant del grup, amb col·loqui posterior.

Lectures obligatòries:

Engels, F. [1880]: *Socialisme científic i socialisme utòpic*. Barcelona, Edicions 62, 1968.

Spencer, H.: "El dominio de la biología". Dins *Creación y evolución*. Barcelona/Buenos Aires, Publicaciones de la Escuela Moderna, sin fecha, pp. 79-95.

Spencer, H. [1862]: *Los primeros principios*. Biblioteca Virtual Miguel de Cervantes. (Capítulo XV: “La ley de evolución (continuación)”, pp. 5-11).

<<http://www.cervantesvirtual.com/servlet/SirveObras/12159286449090401865624/index.htm>>

Lectures complementàries (opcionals):

Engels, F. [1845]: *La situación de la clase obrera en Inglaterra*. <<http://hipatia.uab.cat/bdh/fitxers/Engels-completo-1845-b.pdf>> (veure especialment pàgs. 17-30, 41-62, 71-74, 92-94 i 98-104).

Marx, K. (1859): “Prefaci a la Contribució a la Crítica de l’Economia Política”;

http://www.marxists.org/catala/marx/1859/crit_pol_econ/me13_007.html

Nucli 4

Exposicions del professor:

Introducció a Durkheim: la sistematització dels postulats positivistes i el funcionalisme sociològic.

Weber, la filosofia alemanya i la sociologia comprensiva.

Simmel: Interaccions i relacions en la societat moderna – sociologia i crítica de la cultura

Seminari:

Determinants del canvi social.

Abans de la primera sessió a l’aula cal fer el següent:

- llegir les pàgines seleccionades de Durkheim, Weber i Simmel;
- escriure (utilitzant les lectures fetes i els continguts de les classes) un text d’entre 1.300 i 2.500 caràcters sobre la influència relativa de l’economia i de la cultura en l’organització i el canvi socials, incloent-hi referències a les idees dels tres autors examinats.

En classe: cada estudiant llegirà el seu text davant del grup, amb col·loqui posterior.

Lectures obligatòries:

Durkheim, E. [1893]: *La división del trabajo social*. Madrid, Akal, 2001 [fragments seleccionats, entre els quals pp. 207-210, 215-217, 267-270 i “Conclusiones”].

Weber, M. [1904]: *La ética protestante y el espíritu del capitalismo*. Edición electrónica, 2009, <http://www.laeditorialvirtual.com.ar/Pages/Weber_Max/Weber_EticaCapitalismo_01.htm>, parte 4: “Ascesis y espíritu capitalista”.

Simmel, G. [1903]: “La metrópolis y la vida mental”. *Bifurcaciones*, nº 4, 2005, <<http://www.bifurcaciones.cl>>

Nucli 5

Exposicions del professor:

La sociologia de Chicago (de Park a Goffman).

El positivisme lògic i la fonamentació de la sociologia quantitativa. Neurath. Lazarsfeld.

Seminari:

Sociologia i ecologia.

- Abans de la classe cal llegir les pàgines seleccionades (lectures obligatòries) de Park i Girardet;
- en classe, el professor farà una breu presentació, seguida de debat, sobre les aplicacions de la qüestió a la sociologia urbana.

Lectures obligatòries:

Park, R.E.: "Ecología humana". Dins *La ciudad y otros ensayos de ecología urbana*. Barcelona, Ediciones Del Serbal, 1999, pp. 127-139.

Girardet, H.: *Creando ciudades sostenibles*. Valencia, ed. Tilde, 2001, pp. 33-60.

Lectures complementàries (opcionals):

Neurath, O.: "Sociología en fiscalismo". Dins Ayer, A.J.: *El positivismo lógico*. México, Fondo de Cultura Económica, 1965, pp. 287-322. [Fragment seleccionat: pp. 298-322].

Lazarsfeld, P.; Berelson, B. & H. Gaudeth: "El pueblo elige"

<http://www.infoamerica.org/documentos_pdf/lazarsfeld1.pdf>

Publicat dins: Lazarsfeld, P.; Berelson, B. & H. Gaudeth, *El pueblo elige: Estudio del proceso de formación del voto durante una campaña presidencial*, Buenos Aires, Ediciones 3, 1962.

Nucli 6

Exposicions del professor:

Sociologia de la superestructura: el materialisme històric i la crítica de la cultura (Lukács, Gramsci, la primera escola de Frankfurt).

L'estructural-funcionalisme (Parsons, Merton).

Seminari:

Sociologia de la ciència

Abans de la primera sessió a l'aula cal fer el següent:

- llegir les pàgines seleccionades (lectura obligatòria) de Merton;
 - informar-se sobre un cas significatiu de conflicte entre l'universalisme científic i condicionaments de nació, ideologia política, raça o gènere en el segle XX;
 - escriure (utilitzant les lectures fetes i els continguts de les classes) un text d'entre 1.300 i 2.500 caràcters.
- En classe: cada estudiant llegirà el seu text davant del grup, amb col·loqui posterior.

Lectures obligatòries:

Merton, R.K.: *Teoría y estructura sociales*. México, Fondo de Cultura Económica, 1964. [Fragment seleccionat: "La ciencia y la estructura social democrática" (pp. 542-552)]

Lectures complementàries (opcionals):

Merton, R.K.: *Teoría y estructura sociales*. México, Fondo de Cultura Económica, 1964. [Fragments seleccionats: pp. 60-75 de "Funciones manifiestas y latentes"].

Gramsci, A.: *El materialisme històric i la filosofia de Croce*. Barcelona, Laia, 1983, pp. 35-57.

Horkheimer, M.: *Hora fosca: Anotacions preses a Alemanya*. Barcelona, Edicions 62, 1984, pp. 67-9, 75-6, 86-8, 136-7, 144-5, 170.

Seminari final:

La transició a la "teoria contemporània". Breu introducció del professor, seguida de debat, sobre els criteris de la distinció entre "teoria clàssica" i "teoria contemporània".

- Continuïtat dels dilemes clàssics: la "gran teoria" contemporània com a joc d'epígons.
- Noves societats, noves problemàtiques: l'urbanisme modern, el consum de masses, l'alliberament de les dones, la crisi ecològica, el desenvolupament i els seus límits, els perills tecnològics...

Bibliografia

Bàsica

- Nucli 1.

Davis, "Introducción: Apreciación crítica de Malthus", pp. vii-xxxiv.

Malthus, *Ensayo sobre el principio de la población*, pp. 55-70.
 Durkheim, Montesquieu y Rousseau, *precursores de la sociología*, pp. 105-180.
 - Nucli 2.
 Giner, *Teoría sociológica clásica*, pp. 47-70.
 Manuel & Manuel, *El pensamiento utópico en el mundo occidental. III: La utopía revolucionaria y el crepúsculo de las utopías (siglo XIX-XX)*, pp. 69-80, 166-189, 204-220.
 - Nucli 3.
 Giner, *Teoría sociológica clásica*, pp. 97-173.
 - Nucli 4.
 Giner, *Teoría sociológica clásica*, pp. 225-386.
 - Nucli 5.
 Ritzer, *Teoría sociológica contemporánea*, pp. 61-68, 74-75, i 83-84.
 Picó, "Teoría y empiria en el análisis sociológico: Paul F. Lazarsfeld y sus críticos".
 - Nucli 6.
 Ritzer, *Teoría sociológica contemporánea*, pp. 157-172; 106-139.

Selecció bibliogràfica

Almaraz, J.: *La teoría sociológica de Talcott Parsons: La problemàtica de la construcció metodològica del objeto*. Madrid, CIS, 1981.
 Ansart, P.: *La sociología de Saint-Simon*. Barcelona, Península, 1972.
 Arnaud, P.: *Sociología de Comte*. Barcelona, Península, 1986.
 Aron, R.: *Les etapes del pensament sociològic*. 2 vols. Barcelona, Herder, 1994.
 Campillo, N.: *Razón y utopía en la sociedad industrial: Un estudio sobre Saint-Simon*. València, Universitat de València, 1992.
 Campos Rubio, A.: *Charles Fourier, pasión y utopía: De la atracción pasional a la política sexual*. Bilbao, Universidad del País Vasco, 1995.
 Cornu, A.: *Carlos Marx y Federico Engels*. La Habana, Instituto Cubano del Libro, 1973.
 Davis, K.: "Introducción: Apreciación crítica de Malthus". Malthus, T.R.: *Ensayo sobre el principio de la población*. Mèxic, F.C.E., 1951, pp. vii-xxxiv.
 Durkheim, E.: *Montesquieu y Rousseau, precursores de la sociología*. Madrid, Tecnos, 2000.
 Freund, J.: *Sociología de Max Weber*. Barcelona, Península, 1986.
 Giddens, A.: *La estructura de clases en las sociedades avanzadas*. Madrid, Alianza, 2000.
 Giner, S.: *Teoría sociológica clásica*. Barcelona, Ariel, 2001.
 Gramsci, A.: *Antología – Selección, traducción y notas de Manuel Sacristán*. Madrid, Siglo XXI, 1977.
 Gurvitch, G.: *Los fundadores franceses de la sociología contemporánea: Saint-Simon y Proudhon*. Buenos Aires, Nueva Visión, 1970.
 Hobsbawm, E.J. (dir.): *Historia del marxismo*. (8 vols.). Barcelona, Bruguera, 1980.
 Hunt, T.: *El gentleman comunista: La vida revolucionaria de Friedrich Engels*. Barcelona, Anagrama, 2011.
 Jay, M.: *La imaginación dialéctica: Historia de la Escuela de Frankfurt y el Instituto de Investigación Social (1923-1950)*. Madrid, Taurus, 1974.
 Juan, S.: "Crítica de l'(evolucionisme com a) animalització de l'home". *Arxius de Ciències Socials*, nº 17, 2007, pp. 55-62.
 Juan, S.: "La sociología francesa hoy: En el quincuagésimo aniversario de la creación de la licenciatura en Sociología en la universidad francesa". *Arxius de Ciències Socials*, nº 21, 2009, pp. 37-48.
 Juan, S.: *La escuela francesa de socioantropología*. València, Publicacions de la Universitat de València, 2013.
 Kolakowski, L.: *Las principales corrientes del marxismo*. 3 vols. Madrid, Alianza, 1980.
 Lukes, S.: *Émile Durkheim, su vida y su obra*. Madrid, CIS, 1984.
 Malthus, T.R.: *Ensayo sobre el principio de la población*. Madrid, Akal, 1990.
 Manuel, F.E. & F.P. Manuel: *El pensamiento utópico en el mundo occidental. III: La utopía revolucionaria y el crepúsculo de las utopías (siglo XIX-XX)*. Madrid, Taurus, 1981.
 Marsal, J.F.: *Conocer Max Weber y su obra*. Barcelona, Dopesa, 1978.
 Mitzman, A.: *La jaula de hierro: Una interpretación histórica de Max Weber*. Madrid, Alianza, 1969.
 Nisbet, R.: *La formación del pensamiento sociológico*. 2 vols. Buenos Aires, Amorrortu, 1969.
 Parkinson, G.H.R.: *Georg Lukacs: El hombre, su obra, sus ideas*. Barcelona, Grijalbo, 1973.
 Picó, J.: "Teoría y empiria en el análisis sociológico: Paul F. Lazarsfeld y sus críticos". *Papers*, nº 54, 1998, pp. 9-48.
 Picó, J.: *Los años dorados de la sociología (1945-1975)*. Madrid, Alianza.
 Picó, J. & I. Serra: *La Escuela de Chicago de sociología*. Madrid, Siglo XXI, 2010.

Prades, J.A.: *Durkheim*. Paris, P.U.F., 1990.
Ritzer, G.: *Teoría sociológica contemporánea* (tercera edición). Madrid, McGraw-Hill, 1993.
Sabido Ramos, O. et al: *Georg Simmel: Una revisión contemporánea*. Barcelona, Anthropos, 2007.
Stevenson, L. & D.L. Haberman: *Diez teorías sobre la naturaleza humana*. Madrid, Cátedra, 2001.
Stirner, M.: *El único y su propiedad*. Madrid, Valdemar, 2004.
Thompson, E.P.: *William Morris: De romántico a revolucionario*. Valencia, Edicions Alfons el Magnànim, 1988.
Torres Albero, C. & E. Lamo de Espinosa: "In memoriam: Robert K. Merton". *Revista Española de Investigaciones Sociológicas*, nº 100, 2002, pp. 13-26.

A l'aula virtual de l'assignatura es podran trobar documents i material audiovisual de suport per al curs.
